

Nowoczesna medycyna wojenna.

Pozornie zdawaćby się mogło, że z powodu ogromnego wprost rozwoju chirurgii pokojowej i operacje na wojnie będą coraz to częstsze. Tymczasem rzecz się ma odwrotnie, bo właśnie obecnie stosunkowo operuje się mniej, lecz zato wykonywa zabiegi i ratuje chorych takich, którzy dawniej bezwarunkowo zginąćby musieli.

Natomiast względem ran postępuje się o ile możliwości zachowawczo, a dotykane ich palcami, sondowanie, szukanie kuli i t. p. jest po prostu błędem. Na lepsze gojenie się obecnie ran wpłynęło przede wszystkim dobre zorganizowanie transportu chorych, jako też dokładne zakładanie pierwszego

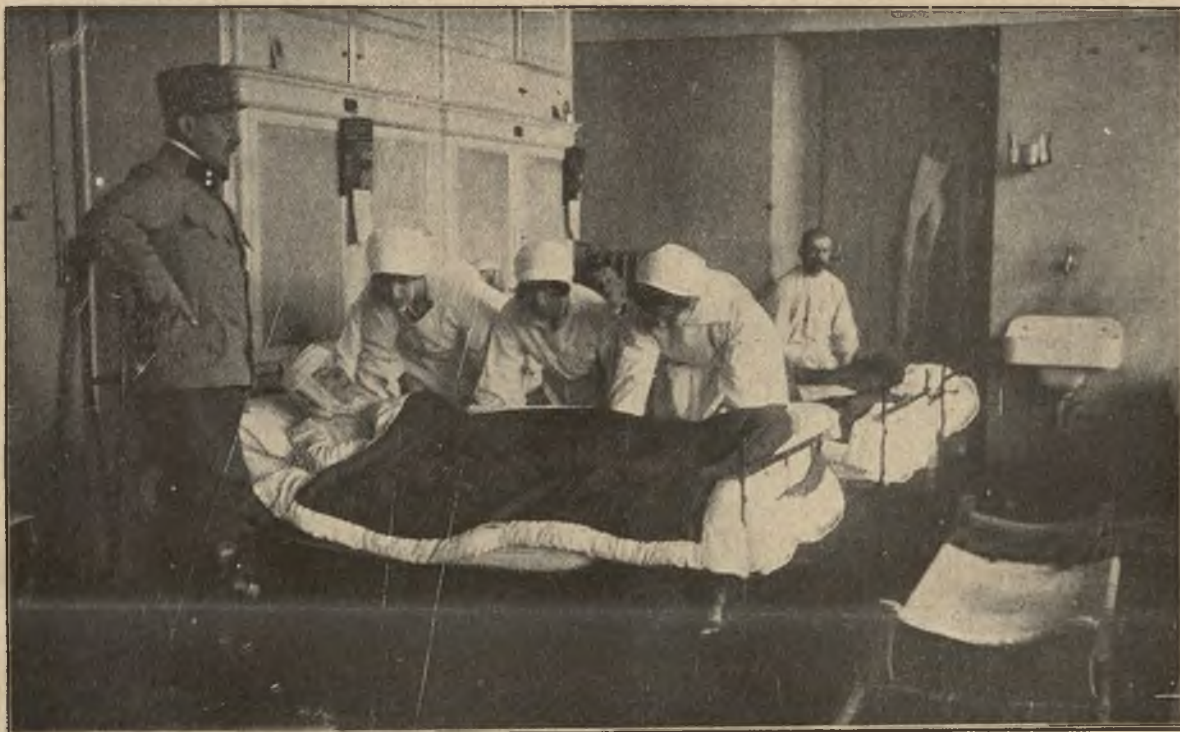
Nowoczesna medycyna wojenna: Badanie mikroskopowe.

opatrunku na placu boju, od czego nieraz dalszy los i życie rannych zależy.

Nowoczesne szpitale wojenne urządzone są według najnowszych pojęć aseptyki. Do operacji lekarze ubierają się w specjalne, wysterylizowane ubiory, składające się z czapki z maską (celem wstrzymania od rany ewentualnie cząstek śliny), płaszcza, rękawiczek i kaloszy.

Jedna z rycin, zamieszczonych w niniejszym numerze, przedstawia właśnie typową operację według nowoczesnych wymogów aseptyki na oddziale starszego lekarza, operatora dra A. Kłęska.

Wielce pomocnymi w leczeniu i rozpoznawaniu uszkodzeń okazały się w pierwszym rzędzie promie-

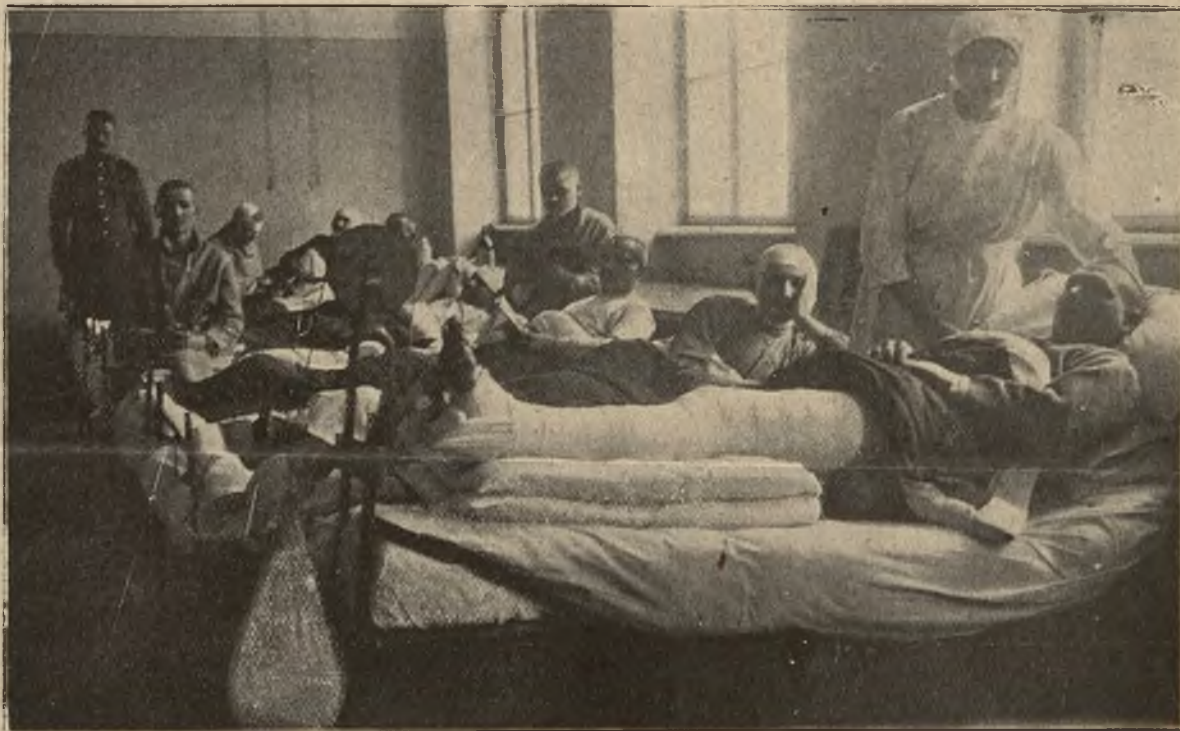

Nowoczesna medycyna wojenna: Pielęgniarki przenoszą ciężko chorego.

nie Roentgena. Przy pomocy tych promieni wybadano złamanie w łokciu, co uwidoczniłem jest na drugiej ilustracji. Złamania leczy się obecnie tak

zwany wyciągiem, ewentualnie opatrunkami gipsowymi.

Troskliwą opiekę w szpitalach zawdzięczają cho-

Nowoczesna medycyna wojenna: Leczenie złamań wyciągiem.

Odznaczenie dzielnego kolejarza: Naczelnik stacji lwowskiej, Gilek, przypina srebrny krzyż zasługi Julianowi Blicharskiemu, nadkonduktorowi kolei państwowej.

rzy u nas naszym paniom, poświęcającym się samarytanizmowi.

Wszystkie najnowsze zdobycze nauki wciągnęła obecnie medycyna dla wojny, a chirurgia polowa poszczycić się może właśnie tem, że operacje obecnie dążą do tego, by nie tylko ratować życie bohaterów naszych, ale chronić ich od kalectwa. — Amputacje n. p. kończyn obecnie wykonywa się bardzo już rzadko, bo w wielu wypadkach ratuje się kończynę tam, gdzie dawniej wykonano by odjęcie.

Z pomyślnym skutkiem operuje się obecnie postrzały czaszki, mózgu, płuc, serca, jamy brzusznej i wielu rannych ratuje się w ten sposób od niechybnej śmierci. Również zapobiega obecnie medycyna choć w części kalectwu nieszczęśliwych ciężko rannych, przez podawanie im w miejsce odjętych członków znakomitych nieraz protez, to jest sztucznych kończyn, przez uczenie pracy jedną ręką, zwłaszcza lewą, wszczepianie nowych kości, stawów, zakładanie sztucznych szczęk i t. p.

Oprócz ran czyhają na żołnierza w polu jeszcze inne choroby, może więcej zdradzieckie i niebezpieczne, to jest cholera, tyfus brzuszny, tyfus plamisty, oспа, dyzenterya i inne choroby zakaźne. Ciężkie warunki higieniczne, wysiłki fizyczne i moralne przyczyniają się do tego, że organizm żołnierza staje się mało odpornym przeciw powyższym chorobom. Dlatego też nauka wysiła się na różne zapobiegawcze i lecznicze środki i zdołała stworzyć surowicę, to jest ideał, do którego zmierza medycyna.

I tak rozporządzamy dzisiaj już surowicami przeciw wspomnianym chorobom.

Nie są to jeszcze te idealne surowice, o które właściwie chodzi, ale w każdym razie i tak niespo-